

*„... munkánk megjavításának fontos követelménye,
bogy jobban éljünk azokkal a lehetőségekkel,
amelyek az üzem- és a munkaszervezésben ...
rejlnek ...”*

(Kádár János XI. kongresszus)

Munka- és üzemszervezési feladatok végrehajtásának tapasztalatai a központhadtáp üzemanyagraktáraknál

Az MN ÜSZF-ség és az MN ÜEK szerzői kollektívája

Előzmények

Az MSZMP XI. kongresszusa meghatározta a fejlett szocialista társadalom építésének célját és feladatait. A nagyszerű célok és feladatok végrehajtása a társadalom minden szférájában tevékenykedőktől, politikai tudatosságon alapuló fokozottabb áldozatvállalást, hatékonyabb és szervezettebb munkát igényel.

A kongresszusi követelmények alapján fontos politikai kérdés az MN harcckészültségének további szilárdítása, a harcitechnika korszerűsítése, ezzel összhangban pedig a hadtáp anyagbiztosítás, a szolgáltatás színvonalának intenzív módszerekkel történő folyamatos, gyorsabb ütemű növelése. A XI. kongresszus határozata fontos feladatként jelöli meg a belső tartalékok feltárását és jobb kihasználását, a munka termelékenységének növelését, az önköltségsökkentést, a minőségjavítást. E feladatok végrehajtásában a központ hadtáp területén is kiemelten fontos szerepe van a tudományosan megalapozott gazdálkodáspolitikai szervező munkának, a munka- és üzemszervezés fejlesztésének.

A haditudomány és a harcitechnika fejlődésének rendkívüli gyors üteme kapcsán megnövekedett az ellátási feladatok volumene, a munkafajták változatosabbak és bonyolultabbak lettek, a szükségleteket korszerű színvonalon kell kielégíteni. A feltételek oldaláról vizsgálva a magasabb ellátási követelményeket összességében megállapítható, hogy a fejlesztés extenzív tartalékai kimerültek és ezen belül a jelenlegi létszámmal célszerű számolni. A feltételekből kiindulva parancsoló követelmény a magasabb igényű munkaszervezés. A központ hadtáp szervezeteknél mind szélesebb körben kell alkalmazni a tudományos munka- és üzemszervezés eddigi eredményeit. A tudományos alapokon nyugvó szervező munka fontos eszköze belső tartalékaink feltárásának és egyik fő forrása a hatékonyság növelésének.

Az MSZMP MNHF-i VB a közelmúltban – a témával összefüggésben – megtárgyalt a takarékos gazdálkodás helyzetét, megállapítva az e területen végzett eredményes munkát, mely szerint az elmúlt években gyorsult a központ hadtáp korszerűsítésének üteme, jelentős tartalékok kerültek felszínre, javult a gazdálkodás hatékonysága. Mindezek mellett a központ hadtáp területén a munka- és üzemszervezés fejlődése nem tartott lépést az irányítói rendszer, a

hadtápszervezetek korszerűsítésével, nem igazodott eléggé az MN általános fejlődésében bekövetkezett változásokhoz, még nem vált általános gyakorlattá a munkaerővel és eszközökkel való intenzív gazdálkodás. A takarékos gazdálkodás továbbfejlesztésére vonatkozó VB határozat megerősíti, hogy a munka- és üzemszervezést az irányító rendszer szerves kiegészítőjének kell tekinteni, hogy az minden területen tartós eszközzé váljon a tartalékok feltárásának, a szervezettebb gazdálkodói munkának. A mennyiségileg és minőségileg átalakult ellátási és szolgáltatói tevékenység tovább fokozódó követelményei bonyolultabbá teszik a szervező munka feladatait egyszersmind megkövetelik a vezetők fokozottabb felelősségét a szervező, összehangoló munkában. A különböző szintű vezetők a katonai, szakmai, közgazdasági tudásuk mellett ismerjék és alkalmazzák a korszerű munka- és üzemszervezés eddigi eredményeit és azt tudományos igényű állandóan fejlődő jellegű tovább.

Az előzőekben összefoglalt követelmények alapján a központ hadtáp üzemanyagraktárnál is 1976. évben tervszerűen elkezdődött a munka- és üzemszervezési feladatok végrehajtása. A végrehajtás alapját az üzemanyagraktárakra kidolgozott és MN ÜEK szinten összegezett (1976–1980. évekre vonatkozó 5 éves) középtávú üzem- és munkaszervezés fejlesztési terv képezte. A tervben foglalt célkitűzések és feladatok megvalósításában az üzemanyagraktárak jelentős sikereket értek el.

A munka- és üzemszervezési feladatok végrehajtásának féldős értékelése kapcsán az MNHF-ség tervének megfelelően az MN 1. Üzemanyagraktárnál a tevékenység összegezéseként 1978. 9. 27-én munka- és üzemszervezési konferencia és bemutató megrendezésére került sor. A konferencián részt vett az MNHF-ség, a szakszolgálat főnökségek vezető állománya, a központ hadtáphoz tartozó középírányító szervek és raktárak parancsnoki állománya.

A megrendezett konferencia és bemutató célja volt:

1. A központ hadtáp üzemanyagraktárakra 1976–1978. évekre kidolgozott középtávú munka- és üzemszervezés-fejlesztési tervben foglaltak féldős végrehajtásának áttekintése, a gyakorlati eredmények egy raktárnál történő bemutatása.

2. A végrehajtás során elért eddigi eredmények általánosítható tapasztalatainak feldolgozása és közreadása. Ezzel az egész hadtáp területén a munka- és üzemszervezésben rejülő lehetőségek további feltárásával biztosítani a belső tartalékok gyorsabb ütemű felhasználását, a szervezettebb, hatékonyabb munkát, a HKSZ, az ellátás és szolgáltatás színvonalának továbbfejlesztését.

A munka- és üzemszervezési konferencián elhangzott referátum és korreferátum lényege a következőkben foglalható össze.

Az üzemanyagszolgálat mint a hadtápszolgálat más szakágai, az elmúlt évtizedben jelentős változásokat élt át. Az alaprendeltetés fő iránya, a csapatok üzemanyag- és üzemanyagtechnikai eszköz ellátása változatlan maradt, de az ellátói, szolgáltatói munka belső szerkezete mennyiségileg és minőségileg átalakult, felgyorsult az ütem, nőtt az erőforrások – munkaerő, technika – és követelmények közötti távolság. A központ raktárnak szakanyag forgalma mintegy 60–80%-kal nőtt, minőségileg olyan szakanyagok kerültek a rendszerbe, amelyek gondosabb, magasabb szakmai igényű kezelést, tárolást, anyagmozgatást

követelnek a minőségmegóvás és hadrafoghatóság érdekében. Mindezek mellett a hivatkozott évtizedekben a központ raktárak létszáma stagnált, a technikai fejlesztésük sem volt összhangban a megnövekedett ellátási követelményekkel. E tekintetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a központ raktárak köré korszerű ipari létesítmények települtek, ezek munkaerő elszívó hatása látványosan érintette a meglévő munkahelyek feltöltését, a munkafegyelmet. Az ellátás további, gyorsabb ütemű fejlesztésének extenzív tartalékai gyakorlatilag az üzemanyag-szolgálat területén is megszűntek, kimerültek.

Mindezek mellett az is világossá vált, hogy számottevők azok a tartalékok, amelyek pótlólagos befektetés nélkül, vagy átlagos ráfordítási ütemmel, jobb szervező munkával feltárhatók és a fejlesztés szolgálatába állíthatók. Ilyen fontosabb tényezők:

a munkaidőalap kibasznlása igen alacsony értékű volt. Okai: az ellátást szolgáló belső tevékenységek ütemessége erőteljesen ingadozott, nem volt kellően biztosítva a munkafolyamatok összhangja, még ma is jelentős a korszerűtlen technológiák és folyamatok száma. A munkaerőgazdálkodás, a munkaelosztás a legtöbb helyen nem volt tökéletes. Igen magas volt - és még ma is az -, a kézi munka aránya, az anyagmozgatás és a munka gépesítése igen alacsony szinten állt.

A gazdálkodás adott színvonala az alkalmazott módszerek mindinkább megnehezítették a magasabb mennyiségi és minőségi követelmények teljesítését.

A feltárt ellentmondások haladéktalan feloldását kellett szükségképpen megkezdeni oly módon, hogy tervszerű, egyenletes, reális lehetőségeken alapuló fejlesztés mellett határozottabban fel kellett tárnai a meglévő belső tartalékokat, ezen az úton biztosítva az ellátás gyorsabb ütemű, intenzív fejlesztését, a követelményekhez történő igazodást.

Az elgondolás a gazdálkodás fejlesztésére, a takarékosagra vonatkozó előjárói parancsokra, intézkedésekre épült, összhangban az egyes szintekre vonatkozó különböző párthatározatokkal. Mindezek alapján a lényegét illetően a központ hadtáp üzemanyagraktárak munkája szervezetszervezésének magasabb szintre emelését kellett biztosítani, támaszkodva a népgazdaságban kialakult tudományosságra, a végrehajtásban elért eredményekre és adaptálható tapasztalatokra, olyan módszerként felfogva a szervezést, amely lehetővé teszi a tartalékok határozottabb feltárását és célra orientáltan, a követelményekkel összhangban segíti a munkaerő, anyag és eszközgazdálkodást.

A tevékenység során alkalmazott elvek és tudományos eredmények.

Általánosságban a szervezési tevékenység olyan komplex jellegű szellemi alkotómunka, amely valamely kitűzött cél legkedvezőbb elérése érdekében, az igénybe vehető erőforrások hatékony felhasználásával tevékenységláncolatokat és ezeket megvalósító szervezeti rendszereket hoz létre vagy alakít át, majd előírja és irányítja ezek működését és fejlődését. Ebben az értelemben a szervezés a vezetés legfontosabb, önállósult funkciója, amely magában foglalja a kitűzött cél eléréséhez szükséges feltételek és szervezeti kapcsolatok kialakítását, a konkrét esetben a munkaerő, a munkamódszer és a munkaeszköz optimális összehangolását, illetve az összehangolás folyamatosságának biztosítását.

A komplex szervezés folyamatának első lépése minden esetben a problémafeltárás, másnéven célanalízis. Ez magában foglalja az igénybe vehető erőfor-

rások lehetséges változatainak meghatározását is. A vezetői tevékenység problémafeltáró funkciójának konkrét választ kell adnia arra a kérdésre, hogy a termelő és szolgáltató rendszer mire használja fel a potenciális erőforrásait.

A szervezés folyamata a továbbiakban két részre tagolható.

1. Az *üzemszervezés* az anyagi folyamatok és az irányítását végző információs folyamatok láncolatának kialakítását jelenti. Ezzel összefüggésben kell megteremteni a munkafolyamatok létrejöttének feltételét, a munkacsoport, a munkatárgy és a munkaeszköz egymással való kapcsolatát. Az utóbbi az egyes munkahelyeken valósul meg.

A munkafolyamatban szereplő személyi és tárgyi tényezők között a hatékony működés érdekében sokoldalú kapcsolatot kell kialakítani. A munkahelyen belüli, valamint a munkahelyek közötti kapcsolatok megteremtése, a szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása, azok megfelelő elrendezése a munkahely szervezése.

2. A *munkaszervezés* mint a szervezési folyamat másik eleme. Ezen belül kell kialakítani a tevékenységet végző szervezetet, meghatározni a szervezeti kapcsolatok rendszerét, a vezetési szintekből és lépcsőkből álló irányítási láncot, be kell építeni a folyamatrendszerbe a szabályozó elemeket.

A szervezésnek végeredményben biztosítania kell, hogy a külön-külön szakmailag kellő hozzáértéssel tevékenykedő, az anyagi és az információs folyamatok legkülönbözőbb posztjain elhelyezkedő dolgozók munkájában összességében érvényesüljenek a műszaki-gazdasági-emberi szempontok, az egyes fázisok között érdemi kapcsolat legyen és a tevékenységek egymásra épüljenek.

A jelenlegi fejlődési szakaszban a tudományos munkaszervezés alapvető feladatai a következők:

- az ésszerű munkamegosztás és kooperációs formáinak kidolgozása;
- a munkahelyi szervezés és ellátás javítása (munkahely szervezés, munkahely ellátás);
- az élenjáró munkafogások és módszerek tanulmányozása, elterjesztése (munkamódszer-tanulmány);
- a dolgozók szakképzése és továbbképzése;
- a normázás tökéletesítése, az anyagi és erkölcsi ösztönzők fejlesztése;
- a munkafeltételek fokozott javítása, a munka további megkönnyítése és egészségesebbé tétele;
- a szocialista munkastílus, a munkafegyelem fejlesztése.

Felmerülhet a kérdés, hogy a gazdasági életben általánosan használt elméleti, tudományos tételek és gyakorlat mennyiben alkalmazható és használható fel egy katonai szervezet működésének elemzéséhez és fejlesztéséhez. Mint-hogy a központ üzemanyagraktárak alaprendeltetéssel összefüggő tevékenységének egy jelentős része szolgáltatás jellegű, kisebb része pedig termelő, így a népgazdaság ipari és szolgáltató ágazatában kialakított szervezési alapelvek és gyakorlat felhasználása indokolt. Természetesen a gyakorlati munkában nehézséget jelentett, hogy a katonai szervezettel teljes egészében megegyező rendszer a népgazdaságban nem található és a rendelkezésre álló irodalom csak kritikával, átértékeléssel alkalmazható.

Tekintettel arra, hogy a központ üzemanyagraktárak a már említett hiányosságokkal és korlátokkal eddig is elvégezték a részükre megszabott feladatokat, ezért nem kellett komplex szolgáltató és termelő rendszereket létre-

hozni, csupán a meglévő és működő rendszerek egyes folyamatainak átszervezése, megváltoztatása, kiegészítése vált szükségessé.

Ilyen megfontolásokból megfelelő kritikával a korszerűen értelmezett üzem- és munkaszervezési alapelvek alkalmazhatók abból a célból, hogy a tudomány és az eddigi tapasztalatok felhasználásával a legkedvezőbb eredmény szülessen a hatékonyság növelésében és a tartalékok feltárásában.

Az MN ÜEK-nél egy éves tanulmányozás és felmérés után, gondos munkával elkészült az üzemanagráktárra vonatkozó elméletileg megalapozott, a nagybani követelményeket is magába foglaló munka- és üzemszervezés-, fejlesztési irányelv, amely alapul szolgált a raktári fejlesztési tervek konkrét ki-munkálásához. Ezek alapján további egy éves kidolgozói munkával elkészült a raktárak egyenkénti, majd ezekből az ÜEK szintű *középtávú 1976-1980.* évekre vonatkozó *üzem- és munkaszervezés* fejlesztési terv.

A raktári szinten elkészült terveket a jóváhagyás előtt a párt- és társadalmi szervek bevonásával széles körben megvitatták, értelmezték, kiegészítették. A széles bázison történt kidolgozás, az előkészítés demokratizmusa biztosította, hogy a tervek megalapozottak, reálisak voltak, s alapvetően tartalmazták azokat a fejlesztési célokat, feladatokat, amelyek hosszabb távon biztosítják belső tartalékaink jobb kihasználását, a megnövekedett szakanyagellátás szervezettebb, kevesebb fizikai munkával, magasabb szinten történő végrehajtását.

A raktári szintű és összesített fejlesztési célok, feladatok kialakításánál a következő főbb feltételeket, lehetőségeket, követelményeket kellett vizsgálni és figyelembe venni.

1. A szolgálat előtt álló ellátási és szolgáltatási feladatokat a jelenlegi személyi állománnyal, esetleges minimális létszámemeléssel, illetőleg átszoposítással kell megoldani.

2. A jövőben a műszaki követelményekkel összhangban fokozottabb mértékben kell biztosítani a minőségmegóvást, a csapatok kifogástalan minőségű anyagokkal történő ellátását.

3. A raktári munkafolyamatokban lehetőség szerint korszerű – a kor követelményeinek megfelelő – eszközöket kell alkalmazni és fokozni kell azok kihasználtságát.

4. A munkafolyamatokban kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak a korszerűbb technológiák, berendezések, az anyagmozgató gépek.

5. További lényeges kérdés volt, hogy a munkafolyamatok egyszerűsödjenek, logikailag szorosabban kapcsolódjanak egymáshoz.

Mindezek alapján a következő funkcionális tevékenységek és területek helyzetét kellett részletesen felmérni:

- az anyagátvétel és anyagkiadás helyzetét;
- az anyagátvitel és anyagmozgató gépek helyzetét;
- az alaptevékenységhez kapcsolódó más részfolyamatokat.

A konkrét fejlesztési célok meghatározásánál maximálisan figyelembe kellett venni a raktárak eltérő adottságait és jelenlegi helyzetét, a meglévő létesítmények helyhez kötöttségét, azok technikai színvonalát, a meglévő úthálózat és iparvágányok helyzetét és adottságait, a meglévő zárt raktárak telepítését. Mindez jelentős korlátokat és kényszerpályát is jelentett, mivel a műveletsorok elrendezése tekintetében ezek nem voltak figyelmen kívül hagyhatók. Ehhez

egy példát a sok közül. A 200 literes acélhordók csapattól történő beérkezése, mosása, festése, osztályozása, töltés előtti készletezése, töltőhelyre juttatása, feltöltése kiadó tárolóba történő elhelyezése egy zárt folyamat. A folyamatba tartozó műveletek jelentős részét a meglévő objektumok (hordómosó, úthálózat, tárolótér, stb.) jelenlegi telepítési helye határozza meg. A telepítés meglévő rendszere minden raktárnál más és más. E helyzetben az általános követelmények érvényesítésével egyedenként kellett kialakítani a legkorszerűbb és legcélszerűbb folyamat-rendszer létrehozására vonatkozó célt és feladatot.

Körütekintő munkával kellett meghatározni a fejlesztési feladatok sorrendjét, az évekre történő elosztás reális arányainak kialakítását, a pénzeszköz lehetőségeket. Mindezek kialakításánál figyelembe kellett venni, hogy a fejlesztési munka, az új folyamatok létrehozása ne okozzon zavart a csapatok ellátásában, ne veszélyeztesse a HKSZ színvonalát. Továbbá figyelembe kellett venni az állomány teljesítőképességét, hogy az erőn felüli feladatok szabásával ne teremődjék negatív helyzet. Mindezek mellett számoltunk az állomány jelentős társadalmi munkájával, a széles körű csapatépítkezési formák alkalmazásával. Pénzeszközök vonatkozásában főként a takarékos gazdálkodásból származó saját anyagi forrásokra alapoztuk feladatainkat.

Már a célok és feladatok kialakítása során számoltunk a párt-, KISZ- és más társadalmi szervek mozgósító munkájával, az e vonatkozásban meglévő politikai energiákkal. A pártszervezeteink tudatában voltak annak, hogy a szervezésfejlesztési tevékenység hosszú ideig folyamatos és tartós politikai támogatást kíván. Éppen ezért nagyon fontos, hogy pártszervezeteink időről időre ismételten áttekintsék és ellenőrizzék a szervezés helyzetét, konkrét követelményeket támasszanak a parancsnoki vezetéssel szemben, segítsék a fejlesztési feladatok minél eredményesebb megvalósítását. Erre annál is inkább szükség van, mert a szervezés-fejlesztés számos emberi problémát vetett és vet fel, néha valóságos vagy látszólagos érdekütközésre került sor. Az így keletkező konfliktusok megoldásában, a nyugodtabb alkotó légkör biztosításában fontos szerepe van a párt- és társadalmi szervezetek politikai, tudatformáló munkájának.

A feladatok eredményes végrehajtásának további bázisát képezheti a szocialista munkaverseny-mozgalom és a tudatosságon alapuló célokra orientált újtítómozgalom.

A tervezés időszakában a vizsgált funkcionális és tevékenységi területeken, a felmérés összegzéseként, a következő helyzetmegállapításokra került sor.

A nagy mennyiségben forgalmazott hajtóanyagok tároló kapacitása az igények szintje alatt van. A kapcsolódó tárolók és kiadási rendszerek jelentős része előregedett és műszakilag elavult, a kiadási teljesítmény a követelményektől elmaradt. Még kritikussabb volt a kenő- és karbantartó anyagok, a kis kiszterelésű cikkek, a szaktechnikai eszközök tárolási helyzete és forgalmazási feltétele. Az eddigi lehetőségekből eredő szétosztott, rendezetlen készletezés, a tárolás adott körülményei nem tették lehetővé a korszerű ABC készletgazdálkodást, a korszerűbb belső anyagmozgatást és kedvezőtlenül befolyásolták a minőségmegővését, az állagfenntartást. A folyamatrendszerek indokoltnál jelentősebb széttagoltsága és nem kellő összehangoltsága növelte a munkaidő igényt, fokozta a fizikai leterhelést és kedvezőtlenül befolyásolta a külső anyagmozgatást.

A hajtóanyag kiadó-kapacitás nem tette lehetővé nagy mennyiségek egyidejű kiadását, a darabárus forgalmazás (tárolás, előkészítés, kiadás) színvonala a követelmények alatt volt. A tevékenységekhez szükséges térburkolás hiányzott, az úthálózat kiépítetlen, a meglévők állaga rossz volt. Egyes jelentős stratégiai termékek ipari bázison történő gyártásánál visszatérő gondként jelentkezett az időbeni mennyiségbiztosítás és a minőségi követelmények érvényesítése. Az anyagok minőségbiztosítása és a csapatigények fokozottabb mértékű kielégítése szempontjából nem volt megfelelő mennyiségű hordómosási kapacitás és környezetvédelmi vonatkozásban a mosási technológia sem volt megfelelő.

A helyzetelemzés és a követelmények összevetése alapján került sor a konkrét feladatok tervezésére, mely főbb vonalakban a következőkben foglaltató össze.

1. A szükséges tevékenységi folyamatrendszerek megtervezése, a folyamatba tartozó munkahelyek megszervezése oly módon, hogy a fejlesztés adott fázisában magasabb technikai színvonalú üzemszerű munka feltételeit valósítsa meg. A megtervezett fontosabb folyamatrendszerek.

- A nagytömegben (1000 t nagyságrend felett) forgalmazott hajtóanyagok betárolása és kiszolgálása zárt csővezeték rendszeren és a kiadási kapacitás növelése.

- Közepes (10-1000 t) nagyságrendben forgalmazott kenő- karbantartó anyagok (50-100 m³-es) tartály tároló csoportjainak kialakítása oly módon, hogy a zárt rendszerű betárolás és kiszolgálás mért mennyiségekkel valósuljon meg.

- 4 m³-es tartály tároló és kiadó csoportok létrehozása a kislevegő műveletű anyagokra. Ehhez szükséges kiadó térburkolás megvalósítása.

- a 200 l-es acélhordók kezelésével kapcsolatos műveletsor megtervezése. Ez magába foglalja a csapatoktól történő beérkezés és újrakiadás közbeeső műveleteit. Ezek: az üres eszköztárolás, ehhez tárolók létrehozása, a mosás és festés (hordómosó üzem), osztályozás, töltőhelyre szállítás, töltés (automata kiserelő pont), kiadó tárolóba helyezés (korszerű tároló és kiadó térség), kiadás.

- a fagyállófolyadék gyártás, regenerálás, nagytartályos készletezés, hordók töltése, kiadásra történő készletezése. Folyamatsor főbb létesítményei: készletező tartályok a zártrendszerű csővezetékkel, fagyálló keverő és regeneráló üzem, automata kiserelő pont a 200 l-es hordók töltéséhez, korszerű hordótároló és kiadó térség.

- A darabárus cikkek és eszközök fogadásának, belső szállításának, tárolásának és kiadásának folyamatrendszere megtervezése.

2. Úthálózat és burkolt térségek rendszerének megtervezése és műszaki követelmények meghatározása (szélesség, teherbírás stb.), figyelembe véve a tervezett folyamatrendszereket és meglévő lehetőségeket.

3. A korszerű könnyűszerkezetes zárt raktár és szín-hálózat megtervezése úgy, hogy a belső berendezés és elrendezés maximális térkihasználást és gépesített anyagmozgatást biztosítson és tegye lehetővé a gyors anyagkiadást.

4. Darabárus anyagokra és eszközökre a külső és belső anyagmozgatás folyamatrendszerének megtervezése, az alkalmazott anyagmozgató gépek kijelölése.

5. Iparvágányi vasúti vagonmozgatás gépesítésének megtervezése, az alkalmazható eszköz megválasztása.

6. A korszerűbb kiszerelés, csomagolás követelményeinek kidolgozása. Figyelembe véve a szolgáltatói igényeket, a rakodólapos és konténeres tárolás, anyagmozgatás követelményeit.

7. Munkahelyek átszervezése, az új munkahelyek megszervezése, a munkafolyamatok egyszerűsítése, a meglévő munkahelyi technológiák, munkafolyamatok korszerűsítése.

8. Saját bázisú termelő tevékenység megtervezése.

9. Népgazdasági lehetőségekre történő beépülés megtervezése, figyelemmel a korszerűbb megoldási követelményekre, a munkák egyszerűsítésére és a gazdaságosságra.

10. A raktári szakgazdálkodási tevékenységeket irányító és információs folyamatok korszerűsítése, egyszerűsítése.

11. A szervezetek belső struktúrájának korszerűsítése oly módon, hogy az feleljen meg a folyamatrendszer csomópontjain tervezett tevékenységek követelményeinek.

A tervezett feladatok végrehajtása terén elért legfontosabb eredmények az elmúlt két és fél évben:

- A korunk technológiájának színvonalán két raktárnál felépült és rendszerbe került a fagyállófolyadék keverő és regeneráló üzem. Ezzel saját bázison biztosítható a beszállított használt mennyiség regenerálása és szükséglet szerinti új termék előállítása, időben, kifogástalan minőségben. A saját bázisú gyártásból eredő éves megtakarítás a mennyiségektől függően 15-18 MFt. Az üzemekben folyó munka szervezett és egyszerű, a munkafeltételek magas színvonalúak.

- Két raktárnál korszerű hordómosó üzem felépítésére és rendszerbe állítására került sor, további két raktárnál a korszerűsítés folyamatban van. Eredmény a mosási kapacitás igény szerinti növelése évi 20 edb-ról 50 edb-ra, a mosás minőségének javítása, a környezetszennyezés csökkentése, a munkakörülmények kedvező változása, munkaidő és költségmegtakarítás. 1 hordóra eső átlagos mosási költség a NG-bázisán 55,- Ft, az MN-bázisán 23,- Ft. Az éves megtakarítás 1-1,5 MFt.

- A raktáraknál évenként 15-20 edb 200 l-es hordót kell a forgalmazáshoz feltölteni. Az eddigi körülményes nehéz fizikai munkával járó töltések megszüntetésére félautomata programozható töltőberendezéseket állítottunk a rendszerbe. A berendezések kiszserelő pont komplexumokon kerülnek beépítésre. Raktáranként 4 kiszserelő pont megépítését tervezzük, ebből jelenleg minden raktárnál már megépült 1-1 és eredményesen üzemel.

A kiszserelő pontokkal szembeni követelmény, hogy kulturált, könnyebb munkafeltételeket biztosítson és a töltésre kerülő üzemenyag zárt csővezeték rendszeren jusson el a félautomata töltőberendezésig.

- A raktáraknál csapaterővel megépültek, vagy építés alatt vannak a folyamatrendszerrel egybehangolt, korszerű hordótárolók, amelyekben raktáranként egy időben mintegy 1000-5000 hordót tárolunk, biztosítva ezzel a fokozott állagmegóvást, a gyorsabb és könnyebb kiadást.

- A követelményekkel összhangban csapaterővel megépítésre kerültek, vagy építés alatt vannak a kis és közepes mennyiségű folyékony anyagok táro-

lásához és forgalmazásához szükséges tartály tárolócsoportok, melyek beépülve a készletezés optimálisabb rendjébe, biztosítják az ABC-rendszerű anyagátrolás alapjait. Ezzel megszűnt a szétaprózott tárolás, növekszik a minőségbiztosítás színvonala, javultak a munkakörülmények és csökkent a tevékenységekre fordított idő.

- A külső és belső anyagmozgatáshoz kiválasztottuk a rakodógép típusokat, melyek az MN anyagmozgatás rendszerében elfogadottak és megkezdtek beszerzésüket, rendszerbe állításukat.

- Gazdasági és minőségbiztosítási megfontolásokból bevezettük a repülőhajtóanyag záhonyi átvételét és a csapatokhoz történő közvetlen kiszállítását. Eddig ezt az anyagot raktárakhoz szállítottuk be, majd innen került a csapatokhoz. A bevezetett rendszer eredménye, hogy éves átlagban a beérkező TSz-1 60%-a közvetlenül - a raktári tagozat kihagyásával - a csapatokhoz kerül, így egyéb megtakarítások mellett évenként a raktárakat több száz vagon anyag be- és kitarolási munkáitól mentesítjük. Éves szállítási költségmegtakarítás 1 MFt.

- A munka termelékenységének jelentős emelkedését eredményezte a népgazdasági termékvezeték-hálózat ócsai leágazásának bekötése a KÜZAR technológiai rendszerébe. Az évi 5 ezer tonna benzín csővezetékessel szállítása - a közvetlen anyagi megtakarításon (éves szinten félmillió Ft) túlmenően - csökkent a vasúti gördülőanyag-állomány igénybevitelét, a dolgozók fizikai megterhelését, az elfolyási és párolgási veszteségeket, valamint kizárja az anyagszennyeződés lehetőségét.

- A belső munkafolyamatokkal és műveleti rendszerekkel, az anyagmozgatási és kiserelési tevékenységek követelményeivel összhangban jelentős ütemben végeztük és végezzük a meglévő utaink korszerű burkolását, új utak és burkolt térségek építését, ezzel biztosítva a meglévő és új létesítmények logikai rend szerinti összekapcsolását, a gyorsabb belső szállítást, a szabályozott mozgást, a töltősorok alkalmazásának feltételeit, a KRESZ szerinti biztonságos közlekedést. Az elmúlt 3 évben 38 em² felület korszerű burkolására került sor, ezt jelentős részben csapaterővel végeztük.

- Ebben az évben minden raktárnál befejeztük a hajtóanyagkiadó töltőfrontok megépítését. A kiadófrontokat csapaterővel hoztuk létre a saját tervezésű és rendszerbe állított tábori töltőeszközök alkalmazásával. Ezzel biztosítottuk azt, hogy a raktárak 2-3 óra alatt egy 600 tonnás üzemanyagszállító zászlóalj anyagát képesek zavarmentesen kiadni.

- A korszerű tárolás egyik feltétele a tároló raktáron túl az anyagok célszerűbb kiserelése és csomagolása. Kezdeményezésükre az ipar megkezdte a kenőszírok jobb csomagolását. Az igényeknek megfelelően megkezdtük és már két éve folytatjuk az egyszeri alkalomra készült 1 literes flakkonos kiserelést, a szélesebb körű kiterjesztést fokozatosan végezzük. Főkolajból és más olajfajtákból az ellátás 70-80%-át már így biztosítjuk. A kiserelési költségek további csökkentése érdekében a KÜZAR bázisán csapaterővel megépítettünk egy flakkonozó üzemelt, a technikai színvonal korszerűnek ítéltető. A próbaüzeme megtörtént és eredményes volt. Jelenleg még viszonylag kiképzetlen állománnyal 3 fő 8 órás műszakban 2-3000 flakkon töltését tudja biztosítani. A technológia lehetővé teszi a továbbfejlesztést, a flakkonok lehegesztését. Jelenleg csavarkupakos eljárással dolgozunk. Az üzem előreláthatóan évenként közel félmillió Ft megtakarítást fog eredményezni.

- A tárolási és kiszolgálási folyamatok rendszerében csapaterővel épített modulbarakkok és színek a zárt raktári tárolótér fejlesztését eredményezték. Ennek megfelelően 1977-78. évben 1440 m² zárt és 1960 m² nyitott szín kerül megépítésre raktárainknál. Ezzel megkezdjük a folyószámos alakulatok részére biztosított anyagok, az ellátást szolgáló darabárus cikkek korszerű tárolásba helyezését és az időjárásra érzékeny, stratégiai fontosságú repülő-kenőanyagok szín alá helyezését. A nagyértékű „M” készletű üzemyanyagtechnika tető alá helyezésével fokozzuk a technikai állapot megóvását. Az új létesítményekben megkezdjük a korszerűbb rakodólapos, szállítóketreces, maximális térkihasználást biztosító tárolás bevezetését, megteremtve feltételét a gépi anyagmozgatásnak, biztosítva a gyorsabb háborús kivonás feltételeit is.

- A csapathadtáp utasítás követelményeivel, a megváltozott irányítási folyamatokkal összhangban jelentősen korszerűsítettük a raktárak és az ÜEK számvitelét. A raktáraknál létrehozott számviteli részlegek kezében összpontosul minden nyilvántartói és forgalmazói adminisztratív tevékenység. Középre tereltük a csapat- és központi számvitelt egyaránt. A továbbfejlesztés feltételei az elektronikus feldolgozás irányába adottak.

- A fejlesztési célkitűzések megvalósításával összhangban tovább korszerűsödött a szervezeti struktúra, az állománytáblák változása, javaslatunkra megfelelően követte a munkaszervezés és tevékenységi folyamatok változásait.

- Az ellátói, szolgáltatói, termelői, fejlesztési munkákkal összhangban e folyamat részeként az állomány élet- és szolgálati körülményei is kedvezően alakultak. Ennek érdekében számos jelentős nem kifejezetten szakmai jellegű feladat eredményes végrehajtására került sor. A jelentősebbek: a vizsgált időszakban raktárainknál csapaterővel megépült 8 db (70-80 m² alapterületű) szolgálati lakás, 1 db lakás átlagos bokerülési költsége 250 eFt volt. A raktári lakótelepeken a meglévő szolgálati lakások jelentős korszerűsítésére, magasabb komfort megvalósítására került sor, fejlesztettük a lakótelepi úthálózatot. Nagy ütemben folyt az őrzés-védelem korszerűsítése, a szolgálat körülményeinek javítása. Létrehoztuk a korszerű őrzési rendszert, a biztonságosabb őrzés kerítés és világítás feltételeit. Jelentős térvilágítási korszerűsítésre került sor minden raktárnál.

Számos más létesítmény (műhelyek, fegyvernemi raktárak, belső űza. ellátó bázis stb.) került megépítésre. Jelentősen javult a sorállomány életkörülménye, a körletek színvonala, komfortossága, az étkezés kultúrája és választékának bővítése. Magas színvonalú művelődési igényt, szabadidő hasznos eltöltését biztosító KISZ-klubok létrehozására került sor.

Az elmúlt években a fejlesztés, a korszerűsítés, a körülmények változása terén elért szerény eredményekben a végpontokon dolgozók áldozatos, kollektív munkája tükröződik. Az állomány többsége megértette és vállalta a többletmunkákat. A kézzelfogható eredmények már ma is kedvezően hatnak a felelősségérzetre, a szervezethez, az állomány fokozottabb kötődésére, a munkafegyelmre és ez mellett a további előrehaladás legjobb agitátorai. Az állományunk mindinkább érti, hogy a mai teljesítmény az a jövőt is szolgálja.

A munka- és üzemszervezési konferenciával egybekötött bemutató rövid összefoglalása

A konferencia részeként 5 bemutató helyen került sor az 1. ÜZAR-nál megvalósított feladatok gyakorlati megtekintésére.

1. számú bemutatóbely

A tevékenységi folyamatokkal összhangban kialakított és eddig elkészített útrendszerek, a nagy tömegű hajtóanyagok tárolóinak, lefejtő és kiadó technológiáinak bemutatására került sor. A tevékenység részeként a résztvevők üzem közben látták az iparvágányi vagonmozgató berendezést. A vagonok gépi iparvágányi mozgatása eddig lényegében megoldatlan volt. Az alkalmazott import beszerzésű ZAGRO típusú berendezéssel a belső vagonmozgatás biztonságosan megoldható és kielégíti a MÁV és a KÁBESZ követelményeit is. Az eszköz magas műszaki színvonalú, erőforrásaként a raktáraknál alkalmazott DVHM emelővillás targonca használható, 6–8 töltött 70 t-ás tartályvagon mozgatására képes egy időben, használaton kívül az iparvágányról leemelhető, ezt a műveletet az erőforrás DVHM végzi el.

2. számú bemutatóbely

A közepes és kis mennyiségben forgalmazott kenő-, karbantartó anyagok tárolására létrehozott ABC-készlet gazdálkodási követelmények alapját képező tartálycsoport rendszerek és kapcsolódó technológiák, valamint a korszerűsített hordótároló bemutatására került sor. A kapcsolódó feladatok végrehajtása során jelentős földmunkákat kellett elvégezni. A bemutatott korszerű szabadtéri hordótároló az állagmegóvás fejlesztése és fokozott minőségbiztosítás mellett a 200 l-es hordókkal kapcsolatos új folyamatrendszer végpontja. Ennek szerves része a félautomata ADAST töltőberendezéssel ellátott, kellő térburkolású és technológiailag is jól előkészített kiserelő pont. A 200 l-es hordókra vonatkozó új folyamatrendszerben a technikai színvonal emelkedése mellett a munkaidő ráfordítás közel 2/3-dal csökkent.

3. számú bemutatóbely

A fagyállófolyadék keverő és regeneráló üzem, a fáradt és késztermék tároló kiadó rendszerének, a fagyálló kiserelő pont működésének bemutatására került sor. A bemutatóval egy időben az MNHF törzsfőnöke ünnepélyes külsőségek közt avatta fel és adta át rendeltetésének a keverő és regeneráló üzemet. Az üzem magas műszaki színvonalú, képes a szükséges lágyvíz előállítására és az időjárási körülményektől függetlenül üzemeltethető. Teljesítménye egy műszakban, új anyag keverése esetén 20 t, regenerálás esetén 10 t. Az üzem maga is egy jól szervezett, félautomatizált, egybekapcsolt műveletsort képvisel, szép példája a belső munkahely szervezésének.

4. számú bemutatóbely

A csapaterővel megépített modulbarak raktárakban és színben a darabárus kis kiserelésű cikkek korszerűbb készletezési, tárolási rendszerének, a raktáron belüli gépesített anyagmozgatás és rakodás módszereinek bemutatására került sor. A tárolókra jellemző a gyors rakodást biztosító magasított építés és folyamatrendszerben történő célszerű beilleszkedés. A tárolásra jellemző a korszerű csomagolás, a rakodólapos és rakodóketreces tárolás, a maximális térkihasználás. A belső anyagmozgatás folyamata és eszközei összhangban biztosítják a gyorsabb kiadást. A belső anyagmozgatáshoz alkalmazott gyalogvezérlésű elektromos emelővillás targonca, a hidraulikus kézi targonca, a készletező kocsi kombinált alkalmazása biztosítja a magasabb színvonalú munkát.

5. számú bemutatóhely

A PMTA-150 tábori fővonali csövezeték készlet kialakított új tárolóinak és vasúti szerelvényre történő málházásának bemutatására került sor. Jelentős eredménynek tekinthető a művelet sorhoz szükséges ipszilon alakú új iparvágány, a rakodási úthálózat és térburkolás megépítése. A szervezett gyors rakodás feltételei a jelenlegi létesítményekkel kialakultak.

A bemutatóhelyeken látottak jól tükrözték az 1. ŰZAR eredményeit, azt, hogy a tervek megvalósításában a raktárak között is élen járnak.

Összefoglalva

A konferencián látottak és hallottak igen nagy hatást gyakoroltak a résztvevőkre. Az összefoglalás és hozzászólások alapján a következő lényegesebb megállapítások összegezhetők.

A konferencia a kitűzött cél elérését jól szolgálta. Az üzemanyagszolgálat ezen belül az 1. ŰZAR állománya áldozatos munkával, jó színvonalon reprezentálta a munka- és üzemszervezésben rejlő lehetőségek gyakorlati felhasználását, az ezzel összefüggő párthatározatok és előjárói követelmények helyi megvalósítását.

Új, korszerű – az ellátás hatékonyságát szolgáló – technológiai rendszereket hoztak létre, csökkentették a tevékenységekhez felhasznált munkaidőt, a nehéz fizikai munkák arányát. Elismerésre méltó kezdeti lépéseket tettek a korszerű tárolás megvalósításában, az anyagmozgatás komplex gépesítése terén. Mindezek más tervszerű tevékenységekkel együttesen jól szolgálják a dolgozók munka- és életkörülményeinek javítását.

A konferencia résztvevői egyöntetűen megállapították, hogy a központ határáp egész területén számottevők azok a munka- és üzemszervezésben rejlő tartalékok, melyek pótlólagos befektetés nélkül, vagy átlagos ráfordítással, jobb szervező munkával feltárhatók és az intenzívebb fejlesztés szolgálatába állíthatók. A konferencia és a bemutató tapasztalatait a résztvevők saját területükön az adott politikai, gazdasági közegben a szolgálatok sajátos viszonyai között eredményesen tudják felhasználni.

A konferencia lényeges tapasztalata, hogy a munka- és üzemszervezési célok helyi meghatározása és feladatok végrehajtása csak akkor érheti el teljes célját, ha a gazdasági előnyökkel együtt jól szolgálja a technikai színvonal fejlesztését, az állomány, a dolgozó kollektívák közvetlen érdekeit, az élet- és munkakörülmények javítását.